Th□nh thoảng tôi th□□ng nghe nh□ng phê bình m□t s□ cá nhân trình bày giáo lý Đ□o Ph□t. Ng□□i ta quán sát m□t v□ th□y Ph□t Giáo và th□□ng nhìn r□t th□t v□ng n□u h□ nghe đi□u gì đ□y không phù h□p v□i nh□ng đ□nh ki□n tr□□c đây c□a h□. Chúng ta hãy c□ g□ng đ□ th□m tra ph□n □ng thông th□□ng này.

**V□NG T□□NG LUÂN H□I**
Nguyên tác The Samsaric Illusion
Tác gi□: Agnes Jedrzejewska
Chuy□n ng□: Tu□ Uy□n

Th□nh thoảng tôi th□□ng nghe nh□ng phê bình m□t s□ cá nhân trình bày giáo lý Đ□o Ph□t. Ng□□i ta quán sát m□t v□ th□y Ph□t Giáo và th□□ng nhìn r□t th□t v□ng n□u h□ nghe đi□u gì đ□y không phù h□p v□i nh□ng đ□nh ki□n tr□□c đây c□a h□. Chúng ta hãy c□ g□ng đ□ th□m tra ph□n □ng thông th□□ng này.

M□t v□ng t□□ng căn b□n v□n dĩ □ tâm đi□m c□a m□i quan h□ gi□a cá nhân ng□□i gi□ng d□y giáo lý và chính Qu□ Ph□t. Bài gi□ng mà v□ nào đ□y trình bày không ph□i c□a chính ng□□i đó. Nó là giáo hu□n c□a Đ□c Ph□t mà đi□u □y đ□□c ng□□i thuy□t gi□ng chuy□n t□i trong kh□ năng cao nh□t - t□ h□c h□i t□i đa cũng nh□ gi□ng d□y cho ng□□i khác.

Tôi không c□m th□y nh□ th□ m□c dù tôi là tác gi□ c□a b□t c□ bài thuy□t gi□ng nào tôi th□c hi□n. Tôi c□m th□y nh□ m□t ng□□i l□ng nghe chúng r□t nhi□u. Trong m□t bài thuy□t gi□ng th□t s□, duy ng□□i thuy□t gi□ng là Giáo Pháp th□t s□, Giáo Pháp thuy□t gi□ng. T□t c□ m□i ng□□i, k□ c□ nh□ng v□ th□y, là nh□ng h□c trò c□a Giáo Pháp. Ngay lúc tôi đang vi□t hay trình bày m□t bài thuy□t gi□ng là m□t c□ h□i đ□ l□ng nghe Đ□c Ph□t. Tôi đã th□□ng hoàn toàn ng□c nhiên v□i nh□ng gì tôi đã nói trong bài gi□ng c□a tôi, gi□ng nh□ tôi không ph□i th□t s□ là tác gi□.

Th□t ph□i là thi□n nghi□p m□t cách ngo□i l□ đ□ có th□ đ□□c d□y b□o, m□t cách tr□c ti□p và cá nhân b□i m□t v□ th□y nh□ Đ□c Th□ Tôn Thích Ca Mâu Ni. Ng□□i ta không còn có c□ h□i quý báu này n□a. Nh□ng đi□u □y không có nghĩa là con ng□□i ngày nay là tách bi□t v□i Giáo Pháp. S□ gi□ng d□y c□a Đ□c Ph□t ti□p t□c đ□□c chuy□n t□i trong m□t s□ đa d□ng c□a nh□ng ph□□ng cách. M□t cách nh□ v□y là qua nh□ng ng□□i Tín Tâm [1] .

Nh□ng ng□□i Tín Tâm không ph□i là nh□ng Đ□c Ph□t, m□c dù h□ có th□ l□ng nghe Đ□c Ph□t m□t cách tr□c ti□p và b□o đ□m s□ đ□t đ□n giác ng□ không s□m thì mu□n. Nh□ng ng□□i nh□ v□y là có th□ th□y cu□c đ□i c□a chính h□, và c□a nh□ng ng□□i khác, trong m□t cung cách đ□c bi□t đ□□c ban cho h□ b□i Đ□c Ph□t qua Ni□m Ph□t. Tuy th□, b□i vì h□ v□n là nh□ng chúng sinh trong cõi luân h□i, h□ không th□ hành đ□ng trong m□t cung cách nh□ m□t Đ□c Ph□t có th□ làm. Đây là ý nghĩa c□a nh□ng gì □ trong cõi luân h□i. H□ s□ng nh□ng cu□c đ□i luân h□i, m□c dù tâm th□c h□ đã đ□□c chuy□n hóa và chu□n b□ cho s□ gi□i thoát t□i h□u c□a h□. Đ□ đ□t đ□n Qu□ Ph□t, thông hi□u h□u h□t giáo hu□n là không đ□; vì m□c tiêu này, chúng ta ph□i lo□i tr□ t□t c□ si mê ám t□i và v□ng t□□ng c□a chúng ta, và thay th□ chúng v□i ph□□c đ□c vô l□u hay công đ□c c□a Đ□c Ph□t. Ch□a m□t ng□□i Tín Tâm nào đã t□ng có th□ làm đi□u □y và vi□c này t□o nên toàn b□ s□ khác bi□t.

Trong T□nh Đ□ Tông, chúng ta tham d□ trong công đ□c c□a Đ□c Ph□t b□ng vi□c th□c hành vi□c kêu g□i tên ngài hay Ni□m Ph□t. Đ□c Ph□t chuy□n hóa v□ng t□□ng c□a chúng ta và có th□ làm cho chúng ta đ□t đ□n m□t s□ t□□ng đ□ng v□i Tâm c□a Ngài, Tâm Ph□t. S□ chuy□n hóa này là ph□□ng pháp duy nh□t có th□ làm cho chúng ta tr□ nên tr□□ng thành v□ tâm linh. Nh□ng không là m□t Đ□c Ph□t chúng ta không có th□ hành đ□ng nh□ m□t v□ Ph□t; chúng ta cũng không tiên li□u m□t kh□ năng nh□ v□y trong khi v□n là m□t con ng□□i.

B□t c□ th□m quy□n nào chúng ta s□ h□u có th□ ra m□nh l□nh, b□t c□ v□ th□ xã h□i hay tôn giáo nào chúng ta có th□ n□m gi□, nh□ng chúng ta ch□a ph□i là nh□ng Đ□c Ph□t toàn giác. Chúng ta v□n là đ□i t□□ng đ□i v□i nh□ng c□m xúc duyên nghi□p và th□□ng hành đ□ng nh□ nh□ng ng□□i bình th□□ng khi chúng ta b□ tác đ□ng b□i nh□ng s□ ki□n trong đ□i s□ng. Chúng ta có nh□ng gi□i h□n c□a chúng ta (k□ c□ thân th□) do b□i nh□ng s□ v□□ng m□c ch□p tr□□c bén r□ lâu đ□i là nh□ng th□ đã ràng bu□c chúng ta vào trong cõi luân h□i. Ngay c□ n□u chúng ta bi□t t□t c□ nh□ng giáo hu□n c□a Đ□c Ph□t m□t cách tuy□t h□o (là đi□u, trong th□c t□, hoàn toàn không th□ có v□i m□t tâm th□c ch□a hoàn toàn t□nh hóa), chúng ta v□n mang ch□a nh□ng v□ng t□□ng c□a ki□p nhân sinh vì v□y làm cho chúng ta không t□□ng □ng, c□ tinh th□n l□n thân th□, đ□ hành đ□ng nh□ m□t v□ Ph□t toàn h□o.

T□ Thân Loan th□□ng t□ thú r□ng ngài th□y luân h□i h□p d□n, m□c dù ngài nh□n ra b□n ch□t v□ng t□□ng c□a s□ đam mê lôi cu□n nguy hi□m c□a nó. Ngài hoàn toàn th□u hi□u b□n ch□t con ng□□i và nh□n ra s□ c□n thi□t c□a vi□c xác đ□nh Giáo Pháp. Ch□ qua vi□c ti□p nh□n m□t ph□□ng pháp cá nhân h□□ng đ□n Qu□ Ph□t, là ng□□i ta có th□ chuy□n hóa tâm th□c c□a h□ và lìa b□ luân h□i l□i phía sau. N□u chúng ta không c□m th□y Giáo Pháp nh□ kinh nghi□m đ□i s□ng c□a chính mình, th□ thì luôn luôn s□ có m□t kho□ng cách gi□a ki□n th□c Ph□t Pháp và chúng ta nh□ chúng ta th□t s□ là. Nh□n th□c c□a chúng ta v□ giáo hu□n s□ v□n là lý thuy□t và nó không th□ th□t s□ chuy□n hóa chúng ta. Thân Loan nh□n m□nh r□ng không ch□ đi theo giáo hu□n ch□ nh□ m□t lý thuy□t, mà ph□i ti□p c□n Đ□c Ph□t trong m□t cung cách r□t c□ th□ qua Ni□m Ph□t.

Ni□m Ph□t có th□ làm cho chúng ta nh□n ra v□ng t□□ng c□a luân h□i cũng nh□ s□ gi□ d□i c□a chính chúng ta. Nó làm cho chúng ta nh□n ra và ch□p nh□n kh□ năng chân th□t c□a chúng ta cũng nh□ nh□ng gi□i h□n c□a chúng ta.

N□u chúng ta th□t s□ th□c hành Ni□m Ph□t, chúng ta do v□y tin t□□ng r□ng chúng ta đã c□i thi□n tình tr□ng c□a th□ gi□i hay ngay c□ đ□i s□ng c□a nh□ng ng□□i khác. Chúng ta liên t□c b□ lo âu v□i v□n đ□ chúng ta là ai và ai là Đ□c Ph□t. Đây là nhi□m v□ c□a c□ cu□c đ□i c□a chúng ta và nó đòi h□i t□t c□ m□i s□ c□ng hi□n c□a chúng ta. Thay vì l□ng nghe Đ□c Ph□t và chánh ni□m v□i chính mình, chúng ta ch□ c□ g□ng tác đ□ng đ□n nh□ng hoàn c□nh ngo□i t□i c□a chúng ta, chúng ta không đ□□c gì nh□ng ch□ b□i r□i th□t v□ng. S□ b□i r□i này không ph□i đ□□c mang đ□n b□i Đ□c Ph□t hay b□t c□ m□t v□ th□y nào, mà b□i cung cách suy nghĩ luân h□i c□a ki□p ng□□i. Chúng ta, nh□ nh□ng con ng□□i bình th□□ng b□ mê ho□c b□i luân h□i và nh□ng lôi cu□n vô t□n c□a nó.

Chúng ta là nh□ng con ng□□i b□i vì chúng ta b□ nh□n sâu trong luân h□i. Dĩ nhiên, chúng ta không vui s□□ng b□i kh□ đau luân h□i, nh□ng chúng ta đón nh□n nh□ng khoái l□c luân h□i đ□ đ□ duy trì s□ v□□ng m□c v□i nh□ng đi□u ki□n c□a ki□p nhân sinh. M□t trong nh□ng v□ng t□□ng căn b□n nh□t là tin t□□ng r□ng luân h□i th□ nào đ□y có th□ đ□□c c□i thi□n đ□ cung □ng cho chúng ta m□t đ□i s□ng không có r□c r□i. Nhi□u ng□□i đã hy sinh s□ s□ng c□a h□ cho m□t m□c tiêu nh□ v□y. H□u h□t m□i ng□□i b□t đ□u l□ng nghe Giao Pháp ch□ đ□ c□i thi□n nhi□u th□ trong cu□c s□ng h□n là b□t c□ s□ khao khát nào đ□ th□u hi□u cung cách m□i th□ th□t s□ là, bàn ch□t c□a th□c t□i. Nh□n th□c h□□ng đ□o sai l□ch này h□□ng đ□ c□i thi□n nh□ng gì luôn luôn duy trì s□ b□t toàn h□n là c□ g□ng đ□ đ□t đ□n m□t quan đi□m đúng đ□n trong đ□i s□ng, chánh ki□n.

Không có m□t s□ th□c hành Ni□m Ph□t chân chính, không ai có th□ trung th□c nh□n ra tính ch□p ngã v□ k□ c□a con ng□□i đã hình thành nên c□t lõi c□a s□ t□n t□i sinh t□. Nh□ng con ng□□i h□o tâm và thi□n ý th□□ng 'làm nh□ng vi□c đúng' và săn sóc ng□□i khác trong ni□m tin r□ng h□ đang làm nh□ng vi□c thi□n thông th□□ng. Tuy th□, không có ánh sáng c□a Đ□c Ph□t soi r□i chúng ta, không ai có th□ th□y tính v□ k□ n□m bên trong trái tim c□a nhi□u nhà ho□t đ□ng v□ tha và đ□o đ□c. Thân Loan đã nh□n ra th□c t□ nghi□t ngã này và nói: 'Đ□c Ph□t Di Đà phát nguy□n c□a Ngài ch□ cho con, Thân Loan'. Trong Ánh Sáng c□a Ni□m Ph□t, chúng ta có th□ th□y r□ng t□t c□ m□i n□ l□c c□a chúng ta, b□t k□ chúng là đúng hay sai, mãi mãi ch□ có m□t xu h□□ng - làm cho chúng ta c□m th□y khá h□n. Chúng ta mu□n gia đình chúng ta đ□ng gây r□c r□i cho chúng ta, h□n là nguy□n □□c m□t cách chân thành cho h□ đ□□c cát t□□ng. N□u chúng ta th□□ng m□n ai đ□y, chúng ta mu□n ng□□i này ph□c v□ l□i ích riêng c□a chúng ta và chúng ta c□m th□y gi□n t□c n□u h□ không cho chúng ta nh□ng gì chúng ta mong đ□i v□ h□. Chúng ta thích nh□ng v□ th□y th□c ch□ng Giáo Pháp làm cho đ□i s□ng c□a chúng ta d□ dàng h□n và

chúng ta phi□n hà các ngài vì nh□ng r□c r□i c□a chúng ta. Chúng ta c□ g□ng ph□n đ□i Giáo Pháp nh□ không đ□ t□t cho chúng ta, l□y thì d□ v□ đ□i s□ng c□a nh□ng ng□□i khác cho vi□c đi đ□n m□t k□t lu□n nh□ v□y. Nh□ng nh□ng gì chúng ta có th□ bi□t v□ đ□i s□ng c□a m□t ng□□i khác? Chúng ta ngay c□ không bi□t đ□i s□ng c□a chúng ta m□t cách đ□y đ□ n□a kia mà.

Trong cách này, chúng ta thích tr□ l□i nh□ chúng ta là, nh□ng chúng ta mu□n s□ng cùng v□i nh□ng v□ b□ tát nh□ng v□ ph□ng s□ l□i ích cá nhân c□a chúng ta. Chúng ta không mu□n nghĩ m□t cách có ý th□c trong m□t cung cách nh□ v□y nh□ng chúng ta rõ ràng x□ s□ nh□ v□y. Đ□ c□i thi□n m□i th□ chung quanh chúng ta thay vì th□ chính chúng ta th□t s□ mu□n nói là mong mu□n ng□□i khác làm cho đ□i s□ng chúng ta khá h□n.

Rõ ràng r□ng nh□ng con ng□□i thông th□□ng c□a th□ gi□i luân h□i hành đ□ng đ□ h□ tr□ sinh t□, và r□ng nh□ng ai v□i ng□□ng v□ng cho s□ Giác Ng□ mu□n lìa luân h□i hoàn toàn - khuynh h□□ng c□a h□ là hoàn toàn đ□i kháng. T□i sao th□ gi□i c□a xã h□i luân h□i sinh t□ l□i mong mu□n nh□ng ng□□i tôn giáo ch□u trách nhi□m và h□u d□ng cho th□ gi□i luân h□i? Không có lý do xác đáng cho m□t quan đi□m nh□ v□y. Hãy nhìn vào l□ch s□ c□a nhân lo□i: 1) Đ□c Ph□t Thích Ca t□ b□ gia đình đ□ tìm con đ□□ng tâm linh c□a chính Ngài; đi□u này làm cho gia đình c□a Ngài băn khoăn, b□i r□i và t□ m□t quan đi□m xã h□i nghi□t ngã, quy□t đ□nh c□a Ngài có th□ đ□□c th□y nh□ là m□t hành đ□ng đáng phi□n trách hay t□i l□i; 2) Chúa Giê-su t□o ra nhi□u r□c r□i cho nh□ng gi□i th□m quy□n trong th□i c□a Ngài, vì th□ h□ quy□t đ□nh gi□t Ngài; 3) Mô-ha-mét đã b□ áp l□c ph□i tr□n thoát đ□ tránh b□ gi□t b□i chính nh□ng ng□□i c□a Ngài; 4) Thân Loan b□ xem nh□ m□t t□i ph□m b□i nhà c□m quy□n Nh□t B□n và b□ l□u đày; 5) Đ□c Đ□t Lai L□t Ma đ□□c xem nh□ là m□t cá nhân nguy hi□m b□i chính quy□n Trung C□ng.

Con ng□□i luân h□i ch□ th□u hi□u tôn giáo, trong t□t c□ nh□ng hình th□c c□a nó, nh□ m□t món trang trí c□a cõi luân h□i; nh□ m□t truy□n th□ng xã h□i hay văn hóa, đi□u gì đ□y có th□ làm cho con ng□□i nghĩ t□t h□n v□ chính h□. 'Tôn giáo làm cho con ng□□i là con ng□□i h□n.' Đây là m□t quan đi□m hoàn toàn c□a th□ gi□i luân h□i.

N□u chúng ta thích là con ng□□i, chúng ta không th□ là m□t v□ Ph□t. Tr□□c nh□t chúng ta ph□i nh□n ra con ng□□i là d□ s□ nh□ th□ nào, kh□n khó nh□ th□ nào đ□ là con ng□□i! Ngo□i tr□ chúng ta th□c hành Ni□m Ph□t b□ng không chúng ta không có b□t c□ m□t c□ h□i nào đ□ th□y nhân duyên chân th□t c□a con ng□□i. Không có tu□ giác th□m th□u v□ng t□□ng c□a chính mình, chúng ta không th□ tác đ□ng đ□n vi□c chuy□n hóa thành Ph□t c□a chúng ta.

Thân Loan b□ bình ph□m b□i ng□□i Tây ph□□ng b□i vì ngài không thích h□p v□i ý t□□ng c□a con

ng□□i v□ m□t v□ thánh. Ngài r□i tu vi□n c□a ngài, ngài k□t hôn hai l□n và r□i b□ c□ hai ng□□i v□, và đôi khi b□ xem là t□i ph□m - ngài đã làm nh□ng th□ 'd□ s□' này. Ngài đã làm nh□ng gì ngài đã làm nh□m đ□ khám phá ra ngài th□t s□ là ai và nh□m đ□ đ□i di□n v□i khuôn m□t r□c sáng c□a Đ□c Ph□t, b□t ch□p là gì. Ngài không bao gi□ tìm ki□m b□t c□ tín đ□ hay đ□ t□ nào. Ngài đã hi□u r□ng không có lý do gì đ□ theo đu□i b□t c□ m□t chúng sinh b□ ràng bu□c v□i nghi□p ch□□ng. Đ□c Ph□t là đ□i t□□ng duy nh□t đ□ đi theo và tôn th□.

Nh□n ra đi□u này nh□m đ□ l□ng nghe Đ□c Ph□t Di Đà, ngài đã vi□t v□ Giáo Pháp, ngài cu□i cùng đã r□i v□ ngài, Enshinni. Ngài đã không vi□t v□ s□ th□c ch□ng tôn giáo c□a ngài vì l□i ích c□a nhân lo□i. Ngài làm vi□c □y cho chính ngài. Ngài là h□c trò đ□u tiên c□a nh□ng tác ph□m c□a ngài. N□u ng□□i ta th□y h□u ích trong nh□ng tác ph□m □y, đ□y ch□ là do b□i năng l□c khách quan c□a Giáo Pháp đã t□a h□□ng trong chúng. Không m□t ai trong nh□ng ng□□i Tín Tâm là m□t t□ t□□ng gia. T□t c□ là nh□ng ng□□i l□ng nghe. Giáo Pháp là v□ vi□c l□ng nghe và th□ hi□n.

Ch□ nh□ng ng□□i th□c hành Đ□o Ph□t m□t cách kiên quy□t v□ Ni□m Ph□t m□i có th□ làm cho chúng ta l□ng nghe v□ Giáo Pháp. Ch□ trong cách này chúng ta m□i có th□ nh□n ra nh□ng gì chúng ta làm, chúng ta làm cho chính chúng ta. Chúng ta thuy□t ph□c chính chúng ta r□ng chúng ta hành đ□ng cho m□t ng□□i nào khác đó, cho nhân lo□i, cho hành tinh, cho Giáo Pháp, cho Đ□c Ph□t nh□ng chúng ta đang th□t s□ đang tìm ki□m l□i ích cho chính mình. Gi□i h□n sâu s□c này đ□□c liên k□t m□t cách m□t thi□t đ□n b□n ch□t luân h□i c□a s□ t□n t□i chính chúng ta. Chúng ta d□n thân v□i nh□ng ng□□i khác và t□t c□ chúng ta liên h□ n□i t□i, nh□ng nhìn vào nh□ng ng□□i khác chung quanh chúng ta, chúng ta ch□ th□y chính chúng ta mà thôi. Nh□□c đi□m này trong tình tr□ng con ng□□i c□a chúng ta không cho phép chúng ta th□u hi□u m□t cách thích đáng nh□ng ng□□i khác, b□t ch□p h□ là ai. N□u chúng ta c□ g□ng đ□ th□u hi□u giáo hu□n c□a Thân Loan mà không th□c hành Ni□m Ph□t và th□c ch□ng Tín Tâm, th□ thì chúng ta ch□ lãng phí th□i gian c□a mình mà thôi. Không có Tín Tâm, chúng ta ch□ có th□ nhìn th□ gi□i qua m□t kính mù quáng c□a nghi□p ch□□ng và thi□u quan đi□m v□ s□ t□n t□i t□□ng h□ l□n nhau. Tuy nhiên qua Tín Tâm, chúng ta có th□ đi đ□n th□u hi□u cung cách m□i th□ là vì chúng ta là, r□i thì chúng ta có th□ nhìn th□ gi□i qua con m□t c□a Ph□t.

Cu□i cùng, trong vi□c dành quá nhi□u th□i gian và năng l□□ng c□a chúng ta trong vi□c theo đu□i nh□ng m□c tiêu v□ng t□□ng luân h□i, chúng ta th□t b□i trong vi□c t□p trung đ□n m□t th□ th□t s□ quan tr□ng - t□nh th□c v□i tâm c□a Ph□t qua s□ th□c ch□ng Tín Tâm. Nh□ng làm th□ nào nh□ng ng□□i đó, nh□ng k□ hoàn toàn nhi□m ô v□i luân h□i sinh t□ và nh□ng h□a h□n sai l□m c□a nó th□m chí có th□ b□t đ□u tin t□□ng trong kh□ năng c□a m□t đ□i s□ng t□ do kh□i nh□ng v□ng t□□ng điên đ□o nh□ v□y?

Nam mô A Di Đà Ph□t

Nguyên tác **The Samsaric Illusion**